

Sienten tuottaminen osana metsien monikäyttöä

Hanna Muttilainen

Voisiko Suomi olla sienitalouden suurmaa?

13.01.2026

Metsien monikäyttö

- Tarkoittaa useiden hyödykkeiden, palvelujen, arvojen ja toimintojen tuottamista metsistä samanaikaisesti
- Tavoitteena sovittaa yhteen metsien eri käyttötarpeet kestäväällä tavalla



Miksi metsien monikäytölle on tarvetta?

- Puuntuotantoon painottunut metsätalous on johtanut metsien yksipuolistumiseen
 - Metsiin kohdistuu useita samanaikaisia paineita (ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, luonnonvarojen ylikulutus)
 - Metsiltä odotetaan puuntuotannon lisäksi ilmasto-, luonto- ja virkistysyötyjä
- Kasvavat odotukset edellyttävät kokonaisvaltaista ja monitavoitteista metsien käyttöä



Luonnontuotteet osa metsien monikäyttöä

- Tunnistettu keskeiseksi osaksi kansainvälisiä ja kansallisia metsäpolitiikkoja (esim. EU:n uusi metsästrategia) monikäyttöisen ja kestävän metsänhoidon perustana
- Taloudellinen merkitys ollut verrattain pientä
- Kysyntä kasvanut; elintarviketeollisuus, kosmetiikka, lääketiede, virkistyskäyttö, luontomatkailu
- Maailmanlaajuiset trendit



Metsänomistajat

- Suomessa yli 600 000 metsänomistajaa
- Metsänomistajat omistavat noin 60 % Suomen metsistä
- Metsänomistajilla on keskeinen rooli päätöksentekijöinä ja raaka-aineiden haltijoina
- Suomessa laajat jokaisenoikeudet
- Erikoiskeruutuotteet, joiden keruu edellyttää metsänomistajan lupaa, voivat tuottaa merkittävää lisätuloa

Metsänomistajien suhtautuminen luonnontuotteisiin

- Suhtautuminen positiivista, mahdollisuus monipuolistaa metsien käyttöä sekä tulonmuodostusta
- Suurin osa (83%) kerää marjoja ja sieniä omaan käyttöön
- Vain 14% kerää niitä myyntiin
- Vain harvat tuottavat erikoiskeruuotteita (4%) myyntiin tällä hetkellä
- Kymmenkertainen määrä (37%) on kiinnostunut niiden tuottamisesta tulevaisuudessa
- Erityisesti metsänomistajat, joiden metsänkäytön tavoitteena puuntuotanto tai monikäyttö, olivat muita kiinnostuneempia



Metsänomistajien kiinnostus erikoissienten viljelyyn

- Erikoissienten viljely tuttua 15%:lle metsänomistajista
- 23% olisi kiinnostunut erikoissienten viljelystä yhteistyössä sieniymppejä myyvän tai sieniä ostavan yrityksen kanssa
- Lisätiedolle suuri tarve (54–63% metsänomistajista)
- Sieniviljelystä eniten kiinnostuneita metsänomistajia (potentiaalisimpia mukaan lähtijöitä) olivat:
 - ne, jotka jo tuottavat tai keräävät luonnontuotteita myyntiin
 - osa-aikaiset metsäyrittäjät, nuoremmat ja korkeasti koulutetut, ne jotka ovat hankkineet metsätilansa muulla tavoin kuin perintönä sekä ne, jotka käyttävät ulkopuolisia metsänhoitopalveluja.



Kuva: Petro Penttinen

Mitä numerot tarkoittavat?

37% oli kiinnostunut tuottamaan erikoiskeruutuotteita myyntiin → yli 220 000 metsänomistajaa!

23% kiinnostunut erikoissienten viljelystä → n. 140 000 metsänomistajaa!

Voisiko Suomi olla sienitalouden suurmaa?

- Metsänomistajien näkevät metsien monikäytön positiivisena asiana; mahdollisuus monipuolistaa tulonsaantia ja tasoittaa tulovirtaa
- Merkittävä osa on kiinnostunut sienten tuottamisesta
- Metsänomistajien aktivoimiseksi tarvitaan
 - lisää tietoa ja tukea
 - eri sektoreiden yhteistyötä
 - toimivia verkostoja
- Voisiko sienten tuottamisesta tehdä yhtä helppoa kuin puunmyynnistä?



Kiitos!

Hanna Mutttilainen
hanna.mutttilainen@luke.fi

